

SAKSUNDERLAG PASIENTENS PRØVESVAR

MØTE I SAMARBEIDSGRUPPE

TEKNISK

20. juni 2022

Innhold

Om XHTML i svarrapporter	3
Datakvalitet	3
Om personverninnstillingene: reservasjon, sperring og blokkering	3
Om formål med oppslag i Pasientens prøvesvar	3
Om logg over bruk i kjernejournal	4
Om reservasjon i kjernejournal	4
Planer utprøving	4
Brukertesting av Pasientens prøvesvar for helsepersonell (kjernejournal)	5
Brukertesting av prototype Pasientens prøvesvar for innbygger (Helsenorge)	6
Veiledning til pasient i Helsenorge	7
Rettsgrunnlag	7
Samfunnsøkonomisk analyse	8

Om XHTML i svarrapporter

NHN har avdekket mulige sårbarheter i XML svarrapporter som benytter XHTML-koder i tekstfelt med datatypen anyType. Det er et begrenset sett av XHTML-koder som er lovlige, og disse er beskrevet i retningslinjen [Bruk av XHTML-formatering, HITS 1155:2008](#).

Hvis meldingen inneholder XHTML-koder som ikke er lovlige, vil det bli sendt negativ applikasjonskwittering fra NILAR, og denne svarrapporten vil ikke bli lagret i løsningen. Dette er for å unngå at svarrapporten skal kunne inneholde fordekt ondsinnet kode.

Spørsmål til sektor: Noen synspunkter på overnevnte?

Datakvalitet

God datakvalitet er viktig for at Pasientens prøvesvar skal fremstå på en konsistent og helhetlig måte. Informasjon som legges i for eksempel prøvemateriale vil bli gjenbrukt i ulike filter i løsningen og ulike svarverdier utløser støttetekster i Helsenorge.

Direktoratet for e-helse vil gi en gjennomgang og vise eksempler i møtet.

Om personverninnstillingene: reservasjon, sperring og blokkering

Innbygger vil så snart utprøving starter ha mulighet til å reservere mot at svarrapporter og prøvesvar blir lagret i Pasientens prøvesvar. Videre vil det være mulighet for å sette generell sperring og sperring for enkelte HPR nummer (blokkering). Vi vil komme tilbake i neste møte med tekster som forklarer innstillingene for innbygger.

Det gjøres oppmerksom på at disse personverninnstillingene som settes under utprøving trolig vil tas med videre i løsningen når nasjonal innføring starter.

Om formål med oppslag i Pasientens prøvesvar

Innbygger har iht. artikkel 15 i personvernforordningen rett til å se logg over bruk. Kjernejournal har i dag muligheter til å logge formål med oppslag på en pasient.

Pasienten prøvesvar vil trolig allerede fra fase 1 utprøving anvende disse mulighetene. NHN vil i samarbeid med e-helse utarbeide et kodeverk for å beskrive formål med oppslag.

Dette betyr at Prøvesvar-API vil stille krav til konsumenter, om å entydig beskrive formålet som en kodeverdi, hentet fra et definert register. Årsaken er at kodeverdien også skal kunne overstyre enkelte sperringer satt i PVK, f.eks. akutt/blålys etc iht. hjemmelsgrunnlag.

Om logg over bruk i kjernejournal

Alle oppslag loggføres og du kan selv følge med på hvilket helsepersonell som har åpnet kjernejournalen din. Loggen gir en enkel oversikt over dato, navn, hendelse, og bakgrunnen for at kjernejournalen din ble åpnet.

Hvis helsepersonell har åpnet kjernejournalen din og sett på prøvesvar vil du også kunne se dette i «Logg over bruk», men ikke hvilke prøvesvar det gjelder. Det vil være en forsinkelse på en uke før helsepersonellens navn vises på helsenorge.no.

For mer informasjon se her <https://www.helsenorge.no/kjernejournal/hva-er-kjernejournal/>

Om logg over bruk i Pasientens prøvesvar

Innbygger vil ha samme mulighet for å vise logg over bruk og registerinnsyn i Pasientens prøvesvar på tilsvarende måte som overnevnt.

Om reservasjon i kjernejournal

Når Pasientens prøvesvar starter utprøving for helsepersonell er det kjernejournal som benyttes for å tilgjengeliggjøre svarrapporter og prøvesvar for helsepersonell. Det er ingen endring i reservasjon for innbygger på kjernejournal når fase 1 utprøving av Pasientens prøvesvar starter.

For mer informasjon se her <https://www.helsenorge.no/kjernejournal/hva-er-kjernejournal/>

Planer utprøving

Innføring av Pasientens prøvesvar skal tilrettelegge for at tjenesten tas i bruk nasjonalt på en helhetlig måte som gir gevinst for innbyggere, helsepersonell og samfunnet for øvrig. For å sørge for dette starter NHN med en tidlig utprøving høsten 2022. Videre tas det sikte på å gradvis oppskalere utprøvingen ved å øke antall innsendere av data (produsenter) og helsepersonell som skal se data fra pasientens prøvesvar (konsumenter).

Gjennom kontaktpunkter i prosjektet har vi gått i dialog med aktuelle aktører for å rekruttere deltakere for en tidlig utprøving av tjenesten. Disse foregangsaktørene er teknisk klare (eller villige til å gjennomføre nødvendige endringer), samt motiverte for deltakelse i tidlig fase av utprøving.

For fase èn av utprøvingen har vi fått bekreftet at følgende virksomheter vil delta:

- Produsent:
  - Fürst medisinsk laboratorium
- Konsument:
  - Fastleger ved Karrestad legesenter
  - Fastleger ved Medisinsk senter Fornebu

Målet med fasen vil være teknisk og funksjonell kvalitetssikring av løsningen for å kunne endre, forbedre og tilpasse løsningen før neste fase. Dette skal gjøres ved at produsenter sender inn prøvesvar, og at helsepersonell får testet og høstet erfaringer. Informasjonsmateriell og opplæringsbehov vil kartlegges og utarbeides underveis som en skaffer seg erfaring fra tidlig utprøving slik at en har godt grunnlag for de neste fasene, herunder teknisk beskrivelser, opplæringsmateriell, informasjonsarbeid, nettsider, videoer o.l.

I denne fasen er det kvalitetssikring, og ikke helsehjelp, som er i fokus. Erfaringer fra utprøvingen vil likevel være svært nyttig for videre bredding, samtidig som NHN anser det som hensiktsmessig at antallet aktører begrenses så lenge formål kun er kvalitetssikring.

Oppsummert er det viktigste i utprøvingen å kvalitetssikre at utvalgte aktører klarer å sende kopi av svarrapporter til NHN, og at disse tilgjengeliggjøres for helsepersonell på en hensiktsmessig måte.

Det jobbes kontinuerlig mot flere aktører i sektor for å planlegge kommende faser av utprøvingen. Disse fasene må tilpasses erfaringer fra oppstart. Målet er å øke antall produsenter, inkludert sykehuslaboratorier og radiologivirksomhet – samt tilgjengeliggjøre data for ytterligere helsepersonell.

Det er også behov for å fortløpende vurdere hvilken form på utprøvingen som er mest hensiktsmessig. Blant annet vil det nødvendigvis ikke være mulig å gi tilgang til reelle data fra Pasientens prøvesvar for helsepersonell i alle deler av tjenesten når formålet er begrenset til kvalitetssikring. I slike tilfeller vil det kunne bli aktuelt å få prøvd ut løsningen på alternative metoder, for eksempel gjennom workshops. Ved utvidelse av utprøving, samt overgang til bredding der data kan benyttes til helseformål vil naturligvis antallet aktører økes betydelig og det vil kunne estimeres nytteverdi.

Vi ønsker gjerne innspill tilknyttet utprøving av Pasientens prøvesvar, og er spesielt interessert i å høre om deres virksomhet ønsker å være med å bidra med. Ta gjerne kontakt med prosjektet på nilar@nhn.no i slike tilfeller.

Brukertest av Pasientens prøvesvar for helsepersonell (kjernejournal)

NHN etablerte 10.05.22 et Brukerpanel for bistand til test av Pasientens prøvesvar for helsepersonell.

Brukerpanelet består av følgende helsepersonell:

- Andreas Westin (laboratorielege, Helse-Midt)
- Regin Hjertholm (fastlege)
- Bent Asgeir Larsen (fastlege)
- Sven Eirik Ruud (legevakt, Oslo kommune)
- Yngvild Skåtun Hannestad (avtalespesialist, Helse vest)
- Rigmor Slålien Gjerdet (sykepleier Bodø kommune)

- Tonje Florenes (overlege, Helse vest)
- Anders Fjesme (E-helse)

Nyttige tilbakemeldinger og ønsker for justeringer er mottatt – ekstra fint at det var bred enighet i Brukerpanelet på ønskene for forbedringer. Kort oppsummert var de viktigste tilbakemeldingene:

- Hente ut alle prøvesvar for en pasient uavhengig av undersøkelseskode
- Enklere navigasjon frem til grafvisning finmasket søk
- Gruppering analyser

Når det gjelder ønsket om mulighet for å få listet opp en total oversikt over prøvesvar uten filtrering har NHN jobbet videre med dette og viser til demo i møtet.

Når det gjelder ønsket om enklere navigasjon frem til grafvisning finmasket søk har NHN jobbet videre med dette og viser til demo i møtet

Når det gjelder gruppering av analyser gav Direktoratet for e-helse høsten 2021 ut rapporten: *Kunnskapsgrunnlag: Situasjon- og behovsbeskrivelse for kodeverk og terminologi innen laboratorieområdet*. Rapporten fokuserer i hovedsak på bruk av NLK i rekvirering og svar av laboratorieanalyser. Dere finner rapporten [her](#).

I rapporten finner man følgende om gruppering av analyser:

Gruppering av analyser i kategorier som for eksempel koagulasjonsanalyser og allergianalyser er ikke gjennomført i NLK i dag. En slik gruppering vil kunne lette gjennomgangen av NLK og gjøre det lettere å finne koder, samt at grupperingen kan brukes for å organisere svarene på prøvene som sendes ut og hos mottaker. En slik gruppering vil muligens også kunne understøtte ønske om mer detaljert faginndeling.

NHN har spurt Brukerpanelet om å gi innspill på nytteverdi ved gruppering av analyser. Tilbakemeldingene som er gitt, er at det trolig er helt nødvendig for at løsningen skal bli mye brukt og det er et stort ønske om å se nærmere på dette. E-helse vil til høsten diskutere behovet videre med faglig referansegruppe laboratoriekodeverk.

Brukertesting av prototype Pasientens prøvesvar for innbygger (Helsenorge)

NHN har invitert pasient- og brukerforeningene inn til brukertest av prototypen for prøvesvar av Helsenorge. I møtet vil det bli demo av prototypen og i løpet av juli vil vi ta kontakt med representantene for pasient- og brukerforeningene slik at de får tilgang til å brukerteste av prototypen mv. NHN vil invitere også andre brukere inn til å gjøre tilsvarende brukertesting,

men da brukere som ikke har forhåndskjennskap til Pasientens prøvesvar for å gi så unike og gode innspills om mulig.

Veiledning til pasient i Helsenorge

I prøvesvartjenesten på Helsenorge er det et mål om å tilby innbygger informasjon og veiledning til innbygger. Veiledning kan deles inn i flere områder, og et av områdene er en beskrivelse av analyser og undersøkelser som utføres på ulike laboratorier i sektoren. Da det synes som om informasjon kan variere noe fra sted til sted der undersøkelsen eller analysen utføres, synes det formålstjenlig at informasjon kommer fra utførende virksomhet.

Det er flere akser når det gjelder informasjonsbehov i Pasientens prøvesvar:

- Veiledning og forklaring til bruk av selve tjenesten
- Forklaring til standardiserte ord, uttrykk og begreper som benyttes
- Forklaring til undersøkelser og analyser
  - Informasjon om hva undersøkelsen eller analysen er. For eksempel hva er hemoglobin.
  - Informasjon om Referanseområder, indikasjoner mv

Forslag til løsning

- Laboratoriene legger med en lenke eller API-referanse til relevant informasjon på avtalt sted i svarmeldingen.
- Dette sikrer rett informasjon fra rett lab, og gir ikke feilkildene ved en felles informasjonskilde.
- Dette kan så vises i en egen arkfane, eller Helsenorge kan få informasjon over via et API, og presentere det i eget brukergrensesnitt.
- Kan laboratoriene legge ved en lenke til informasjon der denne finnes i svarmeldingen på enkel måte, eller kan dere som leverandører bidra?

Rettsgrunnlag

NHN har sendte 12.05.22 en søknad til Helsedirektoratet om dispensasjon fra taushetsplikten til ny lovhjemmel er på plass, jf. lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 29, for på den måten å kunne gjennomføre en utprøving av Pasientens prøvesvar. Dette medfører at utprøvingen vil ha kvalitetssikring som formål, og ikke helsehjelp, men vil allikevel kunne gi oss nyttige erfaringer.

Det pågår et arbeid i HOD med et høringsnotat for å regulere Pasientens prøvesvar rettslig. Notatet vil trolig sendes på høring rett før/etter sommerferien.

Samfunnsøkonomisk analyse

Direktorat for e-helse vil i møte med samarbeidsgruppene 22. juni presentere de foreløpige resultatene av den samfunnsøkonomiske analysen av Pasientens prøvesvar.